

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/o-ipn/nagrody-i-odznaczenia-ipn/nagroda-kustosz-pamieci-narodo/nagroda-kustosz-pamieci-narodo-17/71866,Marek-Strok.html>
01.03.2026, 08:00

Marek Strok

27.05.2019

Marek Strok (fot. ze zbiorów prywatnych)

Wybitny znawca i badacz Powstania Warszawskiego. Jego fascynacja losami żołnierzy Polskiego Państwa Podziemnego zrodziła najpełniejszą kolekcję biogramów powstańców warszawskich, nieocenioną dla każdego historyka zajmującego się dziejami zbrojnego zrywu sprzed 75 lat.

Marek Strok, choć jest pasjonatem samoukiem, ma ogromny dorobek naukowo-historyczny, a pod względem warsztatu historycznego w niczym nie ustępuje profesjonalistom.

Od kilkudziesięciu lat, współpracując blisko ze środowiskami powstańczymi, dokumentuje dzieje konspiracji i powstańczej Warszawy. Prowadząc niezliczone kwerendy w polskich i zagranicznych archiwach, zgromadził najpełniejsze źródło wiedzy o uczestnikach Powstania i różnych jego aspektach militarnych. Nie jest to jednak tylko proste powielenie rozproszonych archiwaliów, lecz twórcze ich opracowanie w postaci baz danych.

W ciągu kilkudziesięciu lat żmudnej pracy, która ma, co należy podkreślić, charakter społeczny, zebrał ponad 50 tys. nazwisk, pseudonimów i innych danych osobowych uczestników Powstania. Na podstawie tej listy Muzeum Powstania Warszawskiego stworzyło dostępną on-line bazę powstańców. Dzięki jego badaniom możliwe było utrwalenie na Murze Pamięci w Muzeum Powstania Warszawskiego nazwisk ok. 12 tys. żołnierzy podziemia poległych w Warszawie w 1944 r.

Obecnie Marek Strok tworzy bazę ofiar rzezi Woli. Mozolnie, kamienica po kamienicy, odtwarza nazwiska mieszkańców Woli zamordowanych w sierpniu 1944 r.

Zaangażowanie laureata w sprawy Powstania Warszawskiego wykracza poza pracę dokumentalisty. W 2006 r. wydał książkę *Bataliony Iwo i Ostoja*, która należy do najlepszych monografii poświęconych oddziałom powstańczym. Marek Strok jest również autorem artykułów i haseł do *Wielkiej ilustrowanej encyklopedii Powstania Warszawskiego*. Jest także współautorem i konsultantem wielu ważnych prac historycznych dotyczących Powstania Warszawskiego i okupacji niemieckiej.

Materiał źródłowy zgromadzony przez Marka Stroka i stworzone przez niego bazy to podstawowe źródło do badań nad Powstaniem Warszawskim.

[Poprzedni Strona](#)